

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โลกเขาคิดกันว่าวันตรุษจีนคือเมื่อวานนี้ เพราะเมื่อวานนี้เขาไหว้เจ้า ไหว้บรรพบุรุษ มันก็คัก เห็นใหม่ แต่วันนี้วันเริ่มต้นเนาะ วันนี้วันถือ วันถือนี้เขาให้พรกัน ให้พรนะ เหมือนปีใหม่ เห็นใหม่ ความเริ่มต้นปีใหม่ เขาให้อาตุภัยเออชย เราตั้งต้นชีวิตใหม่ สิ่งใดที่ไม่ดีแล้วปล่อยทิ้งไปเอาใหม่

นี่ก็เหมือนกัน วันถือ เห็นใหม่ อาตุภัยเออชย ถ้าอาตุภัยเออชยนะ เราอาตุภัยเออชยในสังคม ในโลก อาตุภัยเออชยเพราะอะไร? เพราะมันสภาพกรรม คนเราเกิดมามีกรรมหลากหลาย มีกรรมแตกต่างกัน อย่างเช่นเราเป็นคนที่มีบารมีมากเลย ถ้าบารมีมากเราอยู่ของเราคนเดียว บารมีของเรามันส่งเสริมเรามาก แต่เราอยู่คนเดียวได้ไหมในสังคม สังคมต้องมีบริษัทบริวารใช่ไหม บริษัทบริวารของเรามันทอนบารมี เพราะบางคนมันทุกข์ยากมา

ดูทางพรหมศาสตร์ เขาอาตุภัยเออชย คนตกฟาก คนเกิดตกฟากอย่างไร นั่นเขาอาตุภัยเออชยของเขา สิ่งนี้เราเลือกไม่ได้ แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญนะ เขาตกตลอดไป เขาเลือกเวลาเลยละ แต่เลือกเวลาอย่างนี้มันไม่เป็นธรรมชาติ มันไม่เป็นสัจจะความจริง

“กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน”

กรรมที่การกระทำมันจะให้ผลนะ สิ่งที่ให้ผลมา เราทำกรรมดี เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่ ในศาสนาพุทธเราสอนว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เราทำคุณงามความดีของเรา เราจะเชื่อสิ่งใดก็แล้วแต่ ความเชื่ออันนี้ เห็นใหม่ ความเชื่อเป็นศรัทธาณะ ความเชื่อเป็นห้วงจักร ความเชื่อในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความเชื่อนี้เป็นอริยทรัพย์

ถ้าเราไม่มีความเชื่ออะไรเลย เห็นใหม่ เราไม่เชื่ออะไรเลย แล้วเราทำอะไรล่ะ? เราก็คงไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่งเลย เราเชื่อสิ่งใด เห็นใหม่ นี่ความเชื่อของเรานี้เชื่อในศาสนา เชื่อในศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อในลัทธิความเห็นต่างๆ เห็นใหม่ ความเชื่อเป็นความศรัทธา ถ้ามีศรัทธาความเชื่อแล้วเราต้องพิสูจน์ เห็นใหม่ ในศาสนาบอกต้องให้พิสูจน์

“ทำดีดีกว่าขอพร”

เราทำคุณงามความดีของเรา สิ่งต่างๆ อาชีพ ความประสบความสำเร็จทางโลก ทุกคนก็ปรารถนา ทุกคนปรารถนานะ ไม่มีใครหรอกจะไม่อยากประสบความสำเร็จ นี่ประสบความสำเร็จทางโลกนะมันก็เป็นเรื่องของโลก เห็นใหม่ เพราะถ้าเราประสบความสำเร็จ เรามีพ้ออยู่พ้อใช้ของเรา แล้วเราคิดว่าหัวใจเราเป็นอย่างไร เห็นใหม่ หัวใจเรานั้นก็ยังคงคืนรนต่อไป

แต่ถ้าเราควบคุมใจเราได้ เราหาที่พึ่งของใจเราได้ หาที่พึ่งของใจนะ หาที่พึ่งของใจ ใจต้องการอะไรเป็นที่พึ่งล่ะ?

ร่างกายเราต้องใช้ข้าวปลาอาหารนะ ร่างกายมันต้องมีที่อยู่อาศัย หัวใจนี้เราไปอยู่ที่อาศัยในที่พ้อใจขนาดไหน เดี่ยวมันก็เบื่อ เดี่ยวมันเบื่อเพราะมันคุ้นชินแล้ว เห็นใหม่ หัวใจไม่เคยอึดเต็มหรอก หัวใจอึดเต็มได้ต้องมีคำบริกรรมใจ

น้ำ เห็นใหม่ น้ำเราใส่ในภาชนะ ถ้าภาชนะนั้น น้ำนั้นเต็มแล้ว มันใส่อีกไม่ได้ หัวใจมันเต็มได้นะ ทะเลนี้ถมไม่เต็ม ทะเลนี้เขายังวัดได้นะ หยั่งได้ว่าความลึกเท่าไร ความกว้างเท่าไร หัวใจของคนมันหยั่งไม่ได้

เราให้ขอพรกันระหว่างทำธุรกิจ ทางสังคมเห็นใหม่ มันมีการตลาด มันมีสิ่งตอบสนอง หัวใจเรานี้ใครเป็นคนตอบสนองมัน ถ้าไม่มีใครจะตอบสนองมัน เห็นใหม่ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ใจตอบสนองมัน หัวใจนะ คำว่า “มัน” มันอยู่ไหนล่ะ ทั้งๆ ที่เป็นของเรานี้ มันเป็นมันเพราะเราหาไม่เจอ แต่เราตั้งสติปัฏ เจอทันทีเลยนะ ตั้งสติระลึก รู้ กำหนดพุทโธนี้ตั้งสติ

พอดั่งสติ ตัวดั่งสติ ความระลึกู้เห็นใหม่ ระลึกู้ในอะไร? สติมันอยู่ที่ไหน? สติมันตัวสอเสื่อ ต่อเท่า สระอิ สตินะ สติมันเป็นชื่อ แล้วอย่างสิ่งที่ไม่มีชีวิต มันมีสติไม่ได้ แต่ความรู้สึกของเรา ถ้ามีสติเห็นใหม่ มีสติได้

พอมีสติได้ พอสติยับยั้ง ยับยั้งนะ แล้วหักห้าม สิ่งใดที่ไม่ดีไม่ควร.. ไม่ควรกระทำ ไม่ควรคิด สิ่งที่เกิดแล้วมันไม่มีประโยชน์.. เตือนมัน! เตือนหัวใจนะ! พอมีสติมันก็ระลึกได้ใช่ไหม สิ่งนี้ไม่ดีเลย สิ่งนี้ไม่ดีเลยไม่ควรทำ เห็นใหม่

นี่ขอปรออย่างนี้ เรามีสติ เรายับยั้งตัวเราเอง เราให้พรเราเอง เราทำของเราเอง พอมันยับยั้ง เห็นใหม่ เราไม่ย่ำคิดย่ำทำนะ จริตนิสัยเราจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ร่องน้ำเราจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ร่องน้ำให้น้ำมันไหลไปอย่างนั้น มันก็จะเป็นอย่างนั้น สติเรายับยั้งไป

เราเกิดมามันไม่มีอะไรสมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์หรือก ความสมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ไม่มี ที่นี้ในเมื่อความสมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์มันไม่มี สิ่งที่เราได้อยู่ เรามีอยู่นี้ก็พอใจตรงนี้ พอใจตรงนี้มันก็มีความสุขใช่ไหม หน้าที่การงานเราทำของเราไป ถ้ามันสมประโยชน์ มันเป็นไปตามอำนาจวาสนา อันนั้นก็ทำไป แต่ถ้ามันเป็นเท่านี้ก็เท่านี้ พอเท่านี้แล้วใจเราก็ไม่ดิ้นรน เห็นใหม่ มันไม่มีอะไรเต็มร้อย

โลกนี้.. ทางวิทยาศาสตร์ ค่าของความสมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ไม่มี แต่ธรรมะมีนะ ร่างกายเราจะพิกลพิการขนาดไหนแต่หัวใจเรามีความสุข หัวใจเราสุขได้ ร่างกายเราเป็นอย่างนี้ ความสุขหามันไม่ได้ กินอ้อมหน้าสำราญก็เท่านี้ แต่หัวใจสุขได้นะ หัวใจพอได้นะ ถ้าหัวใจพอขึ้นมา มันมีความสุขนะ เห็นใหม่ ความสุขของใจ

แล้วความสุขของใจ ถ้าเรามีความสุขเขาก็ว่าเราเป็นคนที่ไม่ขวนขวาย.. ขวนขวาย! ความขวนขวายนี้เป็นความเพียรชอบ การขวนขวาย ความวิริยะอุตสาหะ เราทำของเรา ทำแล้วไม่เดือดร้อนด้วย ทำแล้วใจมีความสุขด้วย เพราะใจมันอ้อมเต็มแล้วใช่ไหม อ้อมเต็มแล้ว

คนอึดเต็ม คฤติ คฤพระโสดาบันลิตี พระโสดาบันทำไมยังชวนขวย ยังประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม พระโสดาบัน พระสภิกษาคามี พระอนาคามี ยิ่งพระอนาคามีนะ เวลาจิตมันหมุนขึ้นมา ธรรมจักรมันหมุน มันยิ่งแสวงหา ยิ่งทำ อย่างนี้เป็นความงกไหม? ถ้าเป็น กุกกุงจะ..

“รูปราคะ อรูปราคะ มานะ กุกกุงจะ อวิชา”

กุกกุงจะนะ! กุกกุงจะนี่คือการทำเพลินในงาน มันไม่ใช่อุทธัจจะกุกกุงจะ เราไปอุทธัจจะกุกกุงจะ มันความฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่านของเรา ความฟุ้งซ่านความเกิดจากใจ เราควบคุมไม่ได้เป็นอุทธัจจะกุกกุงจะ แต่ถ้ากุกกุงจะนี่มันความเพลินเพลิน เหมือนเราทำแล้วประสบความสำเร็จทั้งหมด มีแต่แง่บวกหมดเลย มันทำงานเพลินในงาน พอเพลินในงาน มันหยุดไม่ได้ หยุดไม่ได้นะ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ กุกกุงจะ อวิชา มันเพลิน มันนี้กว่าผลงานของมันจะเป็นอย่างนั้น

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ในตำรา เห็นไหม จิตเป็นมัชยัสถ์ พอจิตเป็นมัชยัสถ์ จิตมันหยุดของมัน พอจิตมันเป็นมัชยัสถ์ จิตมันก็กลืนตัวของมัน พอจิตกลืนตัวของมันบีบมันทำลายตัวของมัน เห็นไหม อาสเวหิ จิตตานิ วิมูจิจิ สุตติ ตัวจิตมันทำลายตัวมันเอง แต่ก่อนที่จะมาทำลายตัวเอง มันต้องพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม มาก่อน เวลาเข้าไปถึงที่มัน เห็นไหม กุกกุงจะ ความฟุ้ง ความเพลินของการกระทำ เราชวนขวยของเรา ความเพียรชอบ ความเพียรชอบ..

ถึงที่สุด พอมันกลืนกินตัวมันเองบีบ นี่คือจบแล้ว ไม่มีสิ่งใดแล้ว ไม่มีสิ่งใดเลย จะไม่มีการกระทำ ไม่มีอะไรทั้งสิ้น แต่มีอยู่ มีโดยธรรมชาติ เห็นไหม

เราให้พรเรานะ หัวใจมันทำได้ วัตถุประสงค์ของนี่มันเป็นแร่ธาตุ มันจะให้มันมีความสุขของมัน หรือให้มันถึงที่สุดแล้วจะพกวไปไม่ได้ เราจะพกวาแต่บุญกุศล บุญกุศลของเราเนี่ยเราจะไปกับใจเรา เห็นไหม เราทำดีทำชั่ว มันฝังลงที่ใจ

แล้วเวลาจิตมันวิปัสสนาไป มันภาวนาไป มันถึงที่สุด ตัวมันเองเป็นนะ ตัวเองนะ สันทิภูจฺจโก จิตเป็นเอง จิตรู้เอง จิตเข้าใจเอง สิ่งที่เป็นเองนะ จิตเป็นเอง ไม่ต้องมีใครมา การันตี ไม่ต้องมีใครมาบอก ไม่ต้องมีใครทั้งสิ้น มันเป็นเอง มันเป็นของมันเอง

พอมันเป็นของมันเอง เห็นไหม แต่ในปัจจุบันนี้มันเป็นอะไรล่ะ มันเป็นเรื่องที่เรา ร้อนในใจ มันเป็นเรื่องที่เราแสวงหา คุณติ เราประพฤติกฎปฏิบัติ มันก็คาดการณ์ไปนะ มรรค ผลเป็นอย่างนั้นๆ มันคาดการณ์ของมันไป คาดการณ์ไปนะเป็นธรรมชาติคนเดา มันไม่เป็น เอง เห็นไหม คาดอะไร ใครเป็นคนคาด จิตเป็นคนคาด เวลาความคิดนี้ใครเป็นคนคิด? เวลามันว่าง ใครเป็นคนคิดว่าว่าง? แต่ถ้าตัวมันเองว่างล่ะ?

ถ้าตัวมันเองว่างนี้สัมมาสมาธิ แล้วเวลาวิปัสสนาไป เห็นไหม มันปล่อยหมดแล้ว แต่ตัวมันเองปล่อยหรือยัง? มันมีความว่าง ความว่างของขั้นสมาธินะ ว่างในตัวของจิต หรือตัวสมาธิ ว่างในอารมณ์ไม่ใช่สมาธิ ว่างในอารมณ์ ว่างในความคิดที่ฟุ้งซ่าน คิดแล้ว มันสบาย ถ้าเวลาวิปัสสนาไป เวลามันปล่อยขึ้นมา มันปล่อยอารมณ์ มันไม่ได้ปล่อยตัว จิต

ถ้าจิตมันปล่อย มันถอนอุปาทาน ถ้าปล่อยตัวจิต มันถอนอุปาทานนะ ถอนครั้งที่ ปักอยู่ในหัวใจ ถอนออกหมดเลย ถอนๆ ถอนจนไม่มีอะไรจะถอน มันเป็นภวาสวะ เป็นภพ จิตเดิมแท้หนีผัสโส จิตเดิมแท้หนีผัสโส แล้วจิตเดิมแท้มันจะพลิกคว่ำของมันทำ อย่างไร เห็นไหม

สิ่งนี้ เราเริ่มต้นชีวิต ชีวิตเราก็ต้องดำเนินไป เวลาเราเกิดมา เห็นไหม ลมหายใจ เข้าและลมหายใจออก ตั้งแต่เริ่มต้นเกิดมาจนตายมันจะขาดไม่ได้เลย แต่เวลาจิตมันตาย ไปนะ เวลาเราตายจากชีวิตนี้ไป จิตมันไม่เคยตาย จิตมันไม่เคยมีเวณวรรค มันจะเกิดอีก ตลอดไป เหมือนกับเราต้องหายใจตลอดเวลาเพื่อดำรงชีวิตไว้ เราขาดอากาศหายใจไม่ได้ ถ้าขาดอากาศหายใจนะ ออกซิเจนไม่มีในร่างกายแค่ไม่ถึง ๒-๓ นาทีก็หมดแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน จิตมันไม่มีเวณวรรคหรอก มันเป็นไปสภาวะแบบนั้น มันยังหมุน ของมันไปในวัฏฏะ

แต่ถ้ามันถึงที่สุด เห็นไหม เวลาโศดาบนี้ ๗ ชาติ ชีวิตเกิดอีก ๗ รอบถ้าอย่าง
มาก แต่ถ้ามันข้ามไป ๓ ชาติ สกิทาคามี อนาคามี อนาคามีไม่เกิดแล้ว เกิดบนพรหมแล้ว
แต่ยังเกิดอยู่ เกิดบนพรหม เห็นไหม ถึงที่สุดแล้วมันไม่เกิด ไม่เกิดแล้วมันมีนะ มันมีคือ
ชีวิตนี้มันทำลายไม่ได้ มันมีของมันนะแต่มันสะอาดบริสุทธิ์ได้ ถ้าสะอาดบริสุทธิ์
ความสุขอย่างนี้เราปรารถนานะ นี่อาหารของใจ

อาหารของกายนะ เราก็ทำปัจจัยเครื่องอาศัย อาหารของใจเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะเป็นธรรมชาติของเรา เป็นสมาธิ..
สมาธิของเรา เป็นสติ.. สติของเรา เป็นความเพียร.. ความเพียรของเรา ทุกอย่างเป็นของ
เราหมด นี่เราถึงมีความรื่นเริงอาจหาญในการนั่งสมาธิ ในการเดินจงกรม

เพราะในการนั่งสมาธิ ในการเดินจงกรม ความเพียรชอบมันเป็นมรรคอันหนึ่งนะ
ความเพียรชอบ งานชอบ เห็นไหม หน้าที่การงานของเรา เราทำหน้าที่การงานของเรา
ทางโลกประกอบสัมมาอาชีพะ หน้าที่การงานของพระ นั่งสมาธิภาวนา เพราะงานมันเกิด
จากใจจะย้อนทวนกระแสกลับ

พลังงานทางโลก บริหารจัดการนี้ออกไปจากความคิด แต่ของเราจะเอาความคิด
ทวนกระแส นี่เอาความคิดทวนกระแสกลับเข้าไปในตัวของภพ ตัวของใจ มันถึงต้องเดิน
จงกรมย้ายอยู่กับที่ แล้วให้สติระลึกย้อนกลับ ย้อนกลับเห็นไหม พอย้อนกลับนี่อาหารของ
ใจ

ใจที่มันส่งออกมาเหมือนตาน้ำ ตาน้ำนี่นะผุดออกมาแล้วไหลรวมตัวเป็นแม่น้ำมา
ความคิดมันออกมาจากใจ แล้วมันก็ไหลออกไปเป็นต้นหาความทะยานอยาก เป็นความ
ทุกข์ความยาก เห็นไหม เราจะทวนกลับไปต้นน้ำ ทวนกลับไปหัวใจ แล้วไปดับที่ตาน้ำ
นั่น ไปทำตาน้ำนั่นให้สิ้นสุดกระบวนการของมัน นี่มีความสุขแท้จริง เป็นสุขยอด
ปรารถนาของใจ ใจต้องการธรรมะอย่างนี้ เห็นไหม

ตาน้ำคือหัวใจที่มันไหลออกมาเป็นความคิด เราเข้าไปถึงตาน้ำแล้วปิดตาน้ำ จบ
สิ้นซักที! แล้วเราจะมีความสุขจริงๆ ไม่มีการไหลออกไปอีกแล้ว มันเป็นตัวของมันเอง
นะ แต่สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ยังมีชีวิตอยู่ที่นี่ สิ่งที่เหลือเศษส่วนคือร่องน้ำนั่น

แต่ความคิดความเห็นมันเป็นเรื่องของโลกใจ นี่เป็นสสาร เป็นวัตถุ ความคิดก็เป็นวัตถุ
อันหนึ่งนะ สื่อสารกันเพื่อสังคมโลก

แต่หัวใจนั้นมันอึดเต็ม มันเข้าใจจริง พุคจริง ทำจริง แล้วมันจะเป็นความจริง
หมดเพราะรู้จริง แต่เรายังรู้จำอยู่ เห็นไหม พุคก็เป็นความจำ แต่! แต่มีความจำก็ให้มี
ศรัทธา แล้วเปลี่ยนแปลงไป เปลี่ยนแปลงจากจำให้เป็นจริง ถ้าเปลี่ยนแปลงจากจำให้เป็น
จริงขึ้นมาได้ เราจะมีความสุขอย่างยิ่ง เอวัง